

Nr 41.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om statsbidrag för byggande av distriktsveterinärbostäder i övre Norrland.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 105 av herr *Bergh, Ragnar*, och II: 180 av fru *Boman m. fl.*, har hemställts, »att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående statsbidrag för byggande av distriktsveterinärbostäder i övre Norrland enligt enahanda grunder som för statsbidrag till provinsialläkarbostäder».

Beträffande de skäl som anförts till stöd för nämnda yrkande får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande i ärendet från medicinalstyrelsen och statskontoret, varjämte styrelsen för Svenska distriktsveterinärföreningen beretts tillfälle att avgiva yttrande över motionen. Vid medicinalstyrelsens i ärendet avgivna utlåtande fanns fogat yttrande från Svenska veterinärläkarföreningen.

Enligt kungörelsen den 2 december 1921 (nr 687) angående statsbidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden, däri ändring vidtagits genom kungörelserna nr 152/1927, 411/1936 och 83/1946, kan bidrag på ansökning beviljas landsting, en eller flera kommuner eller kommunalförbund för uppförande eller inköp av byggnad eller för till- eller ombyggnad av sökanden tillhörig byggnad i ändamål att anskaffa bostad åt provinsialläkare i distrikt inom rikets ödemarksområden, där lämplig läkarbostad icke kan på annat sätt erhållas. Med ödemarksområden avses områden norr om polcirkeln, Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker samt västra delarna av Jämtlands län; dock att skälig jämkning av denna begränsning i förekommande fall kan medgivas av Kungl. Maj:t. Statsbidrag utgår med högst en tredjedel av de beräknade byggnadskostnaderna eller köpesumman, dock högst med 25 000 kronor för varje bostad. Bostaden skall tillhandahållas vederbörande provinsialläkare mot en av länsstyrelsen fastställd årlig hyra av högst 1 800 kronor.

Medicinalstyrelsen har förklarat sig icke ha något att erinra mot att den begärda utredningen komme till stånd.

Såväl *styrelsen för Svenska veterinärläkarföreningen* som *styrelsen för Svenska distriktsveterinärföreningen* ha på det livligaste tillstyrkt bifall till motionärernas förslag. I samband därmed har framhållits önskvärdheten av

att rätten till statsbidrag till mindre bemedlade djurägares kostnader för djursjukvård utsträcktes att gälla även sådana djurägare, vars djur opererades eller vårdades vid till tjänstebostad för veterinär hörande sjukstall.

Statskontoret, som avstyrkt bifall till motionerna, har efter en ingående redogörelse för de skäl, som föranlett anvisande av statsbidrag till uppförande av provinsialläkarbostäder, anfört i huvudsak följande:

Då statsmakterna förbundit statsbidraget till uppförande av provinsialläkarbostäder med det villkoret, att hyra av provinsialläkare icke må uttagas med högre belopp än 1 800 kr. för år, innebär detta således, att den direkta nyttan av statsbidraget kommit provinsialläkarna till del i form av nedsättning av den hyra, som dessa eljest hade bort betala.

Förutom i statsbidragskungörelsen intogs sedermera berörda bestämmelse om maximering av hyran även i avlöningsreglementet den 21 maj 1926 (nr 177) för förste provinsialläkare och provinsialläkare. På förslag av 1936 års lönekommitté, som gjorde gällande, att ersättningen för bostaden borde bestämmas efter fri överenskommelse mellan läkaren och bostadsupplåtaren, upphävdes dock denna bestämmelse vid 1939 års löneroglering för provinsialläkare i samband med att civila avlöningsreglementet blev tillämpligt å såväl denna kår som distriktsveterinärerna. Härav torde framgå, att 1936 års lönekommitté ansett provinsialläkarna böra betala hyra efter i huvudsak samma grunder som andra statliga befattningshavare. På grund av förenämnda bestämmelse i statsbidragskungörelsen är emellertid bostadsupplåtaren, som erhållit statsbidrag för anskaffande av läkarbostad, alltjämt förhindrad att uttaga högre årlig hyra än 1 800 kr. Såvitt statskontoret kan finna hade denna bestämmelse bort upphävas i samband med lönerogleringen.

Då distriktsveterinärerna i enlighet med gällande avlöningsbestämmelser ha att erlägga hyra efter överenskommelse med bostadsupplåtaren och någon nedsättning av sådan hyra under vad som i allmänhet gäller på bostadsmarknaden i orten — vilket skulle innebära en förtäckt löneförman — enligt ämbetsverkets mening icke bör ifrågakomma, kan statskontoret icke finna skäl föreligga för en subventionering genom statsbidrag till anskaffande av bostäder åt distriktsveterinärer. Att det förhållandet, att dylikt bidrag utgår till provinsialläkarbostäder, icke bör tagas till intäkt för införande av bidrag till anskaffande av lämpliga bostäder åt distriktsveterinärer, synes statskontoret framgå av den ovan lämnade redogörelsen för vad som förekommit vid behandling av förstnämnda bidrag. Statskontoret får för den skull avstyrka bifall till förevarande motioner.

I förevarande motioner har hemställts om utredning rörande statsbidrag för byggande av distriktsveterinärbostäder i övre Norrland enligt enahanda grunder som gälla vid uppförandet av provinsialläkarbostäder. Såsom skäl för sin hemställan ha motionärerna anfört, att den rådande bristen på veterinärer lade allvarliga hinder i vägen för utbyggandet av det statliga veterinärväsendet, särskilt inom landets nordligaste delar. Enligt motionärernas mening kunde därför ifrågasättas, huruvida icke särskilda åtgärder borde vidtagas för att giva de nordligaste länen större möjligheter att konkurrera med de mera tätbefolkade landsdelarna i fråga om veterinärer. Sålunda skulle en förbättring av bostadsförhållandena inom de i övre Norrland belägna veterinärdistrikten avsevärt öka möjligheterna att erhålla kompetenta krafter vid en utbyggnad av veterinärvården. Då emellertid vederbörande kommu-

Utskottet.

ner vore hårt skattetyngda, syntes det ofrånkomligt att staten trädde stöd-
jande emellan.

Utskottet vill här erinra, att enligt de för distriktsveterinärerna gällande
avlöningsbestämmelserna distriktsveterinärer äga uppbära dels inkomst en-
ligt taxa av praktik, dels ock lön av statsmedel efter en fördelning av di-
striktsveterinärtjänsterna i olika lönegrupper med hänsyn till praktikinkomst
och distriktens svårskötthet. Antalet lönegrupper utgör sju, en var omfat-
tande fem löneklasser. Begynnelselönen utgör i lönegrupp I 4 050 kronor och
i lönegrupp VII 6 426 kronor. Å nämnda belopp utgå sedvanliga tillägg, däri
inbegripet, i förekommande fall, kallortstillägg. Då samtliga de i övre Norr-
land belägna distrikten hänförts till de högsta lönegrupperna, ha sålunda de
därstädes stationerade veterinärerna beretts viss kompensation för de nack-
delar, som må vara förenade med tjänstgöring där. Enligt vad utskottet in-
hämtat pläga även distriktsveterinärer med placering inom ifrågavarande
område enligt praxis erhålla förflyttning till annat distrikt efter kortare
tjänstgöringstid än som anses böra tillämpas inom andra delar av landet.

Såsom i motionerna antytts är frågan om antagande av ökat antal stude-
rande vid veterinärhögskolan för närvarande föremål för utredning av de
sakkunniga, som med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 november
1946 tillkallats för utredning rörande den framtida utvecklingen av högsko-
lorna på jordbrukets och skogsbrukets område. Då utskottet förutsätter, att
de sakkunniga därvid skola framlägga förslag som komma att medföra en
lämplig avvägning i förhållande till behovet av antalet veterinärer inom lan-
det, torde de av motionärerna påtalade svårigheterna, i den mån de för närva-
rande äro för handen, småningom försvinna.

Motionärernas påstående att uppförandet av statliga tjänstebostäder för
distriktsveterinärer med placeringssort i övre Norrland i viss utsträckning
skulle kunna öka antalet sökande till ledigförklarade tjänster i berörda lands-
delar vill utskottet icke helt bestrida. Utskottet håller det emellertid icke för
troligt, att något veterinärdistrikt skall förbli obesatt på grund av bristen
på tillfredsställande veterinärbostad. Vid sådant förhållande och då tillgång-
en å veterinärer enligt vad i det föregående antytts kan förväntas bli för-
bättrad, synes det utskottet icke föreligga skäl för anvisandet av statsbidrag
för ifrågavarande ändamål.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att de likalydande motionerna I: 105 och II: 180 icke må
föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 maj 1947.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 38.